

RDEČI PRAPOR

Glasiło jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1-20 K.
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K

Pesamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Inserati: Enostopna petit-vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin.,
večkrat po dogovoru.

117. številka.

V Ljubljani, v soboto, dne 30. oktobra 1909.

Leto XII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
„Rdečega Prapora“, Ljubljana. — Za denarne pošiljave
varočila an list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravišstvo
„Rdečega Prapora“, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/II.

Vabilo na naročbo.

Sodruge in prijatelje vabimo na novo na-
ročbo, dosedanje naročnike pa, katerim je potekla
naročnina koncem meseca oktobra, da jo zopet
obnové.

„Rdeči Prapor“

izhaja trikrat na teden ter velja

Za Avstro-Ogrske dežele:

za celo leto	K 14.—
za pol leta	„ 7.—
za četrt leta	„ 3-50
na mesec	„ 1-20

Za Nemčijo:

za pol leta	K 7-90
za četrt leta	„ 4.—

Za Ameriko:

za pol leta	K 9-50
za četrt leta	„ 4-80

Obenem prosimo cenjene naročnike, naj pri
poročajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in
znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in ka-
varnah, v katere zahajajo in naj nam pošljejo
naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim
ga pošljemo na ogled.

Upravišstvo „Rdečega Prapora“.

Poglavje o draginji.

Avstrija je počasna država; to je že davno
znano. Vendar se ne sme popolnoma obupati nad
njo, zakaj polagoma, polagoma se vendar opaža
nekaj napredka. Dokaz: V državnem zboru je raz-
prava o nujnih predlogih, ki se tičejo draginje. Go-
voril je tudi trgovinski minister dr. Weisskirchner
in — njega ekselencia ni tajila draginje. Narobe.

Kar po vrsti je priznaval gospod minister: Žito je
drago, moka je draga, meso je drago, mleko je
drago . . . In draginja je splošna, ne le lokalna
prikazen.

Velik napredek. Zakaj deslej je bila druga na-
vada. Če so socialni demokratje govorili o draginji
in zahtevali, da se kaj stori proti nji, je bil odgo-
vor kratek in jedrnat: Draginje sploh ni.

Zdaj je torej draginja uradno priznana in to
je tem važnejše, ker gospod dr. Weisskirchner ni
le trgovinski minister, temveč tudi član tiste kršča-
nsko-socialne stranke, ki je najbolj rohnela, kadar
se je delavstvo pritoževalo nad draginjo in katere
drug član, dr. Ebenhoch, je pred dvema leti kot
poljedelski minister razvijal »zeleno zastavo« in
naravnost, povdarjal kot svojo dolžnost podraženje
poljedelskih pridelkov.

Polagoma se torej vendar izpreminjajo časi
in približujemo se resnici, čeprav s polzevo pošto.
A če se veselimo tega, moramo paziti, da ne po-
stane veselje preveliko. Vse izboljšanje je namreč
doslej teoretično in nihče še ne ve, kaj bo s prak-
tičnim uspehom.

Pa tudi s teorijo se je vredno nekoliko po-
baviti. Gospod minister je s precej močnim po-
vdarkom pripovedoval, da je draginja splošna
prikazen. Če bi sedeli v državnem zboru sami
socialni demokratje, bi si bil lahko prihranil ta
trud, kajti socialni demokraciji niso povedale nje-
gove besede nič novega. Da je draginja v prvi
vrsti posledica naših splošnih socialnih razmer, da
segajo njene korenine v temelje kapitalističnega
gospodarstva, da je draginja ena med oblikami
izkoriščanja, brez katerega ne more biti kapitali-
zem, je socialni demokraciji že tako davno znana
resnica, da nas gospod Weisskirchner ne more
presenetiti, če nam »razodene« kosček te resnice.
Socialna demokracija je torej le dosledna, če se ne
bojuje le proti današnji hipni draginji, temveč proti
kapitalizmu sploh in če je njen namen, nadome-
stiti kapitalistično gospodarstvo s socialističnim,
t. j. s splošno ljudskim.

Ampak gospod dr. Weisskirchner ne zna biti
tako dosleden kakor socialna demokracija; in kot
trgovinski minister kapitalistične države ne sme
biti tako dosleden. Zares: Ekselencia se je kmalu
spomnil, da je prišel iz krščansko socialne stranke
na ministerski sedež; nikakor torej ne gre, da bi
zavrgel argumente in fraze, s katerimi so znali
krščanski socialci tako vspešno razburjati in dražiti
filistre proti delavcem. In ko se je spomnil, je
gospod minister povedal: Draginje so krive tudi
zvišane plače delavcev.

Dr. Weisskirchner ni sedaj popolnoma pod
komando svoje stranke. Nekoliko samostalnosti ima
minister vendar. Torej ni dejal po stari krščansko-
socialni navadi: »Draginjo delajo sociji,« ampak
hotel je glumiti »pravičnost in se kazati nepristran-
skega semintja. Povzpél se je za trenotek celo
na višino priznanja, da so zvišane delavske plače
opravičene; in komaj bi človek verjel, da je celo
omenil, da slede zvišanju delavskih plač podraže-
vanja živil.

Za človeka, ki je zrastle med krščanskimi so-
cialci, je to res že precej. Žal, da vse to vendar
ne doseže popolne resnice. Med draginjo in izbolj-
šanjem delavskih plač ni prav nobene zveze. Dra-
ginja je — dr. Weisskirchner je to sam priznal
— splošna prikazen. Na Dunaju in v Ljubljani in
v Lvovu in v Spljetu je meso drago, predrago za
delavca; na Češkem in na Štajerskem, v Šleziji in
v Trstu je kruh drag kakor medicina. Povsod so
se izdatki ljudstva pomnožili. Kaj pa je z izboljša-
njem delavskih plač . . . Če se je kaj doseglo, ni
bilo nič splošnega. V kakšnem posameznem mestu,
v kakšni posamezni stroki so delavci po hudem
boju pridobili kaj malega; v kakšnem stiku naj bi
to bilo s splošno draginjo?

Hudo občutna pa sploh ni draginja industri-
alnih proizvodov. Kar leži kakor mora na vsem
nebogatem prebivalstvu, je v prvi vrsti draginja
živeža. Prav ta pa je popolnoma neodvisna od
delavske mezde. Večjih siromakov si ni lahko mi-
sliti od ubogih poljedelskih delavcev, od hlapcev
in dekel na kmetih. A recimo, da bi se bile mezde

PODLISTEK.

Senca.

Dalje.

Ta hip se je zgodilo, kakor v starih prav-
ljicah, v tistih milih, po vijolicah drhtečih, iz
solnčne kopelji vstajajočih pravljicah, ki zanikujejo
ves stvarni svet, da lahko vstvarjajo neverjetne,
nemogoče svetove. Zgodilo se je, da se je nevidna
Vila pojavila nad mojo glavo, čitala mojo tajno
željo in jo hipoma pretvorila v resnico. Blejasko je-
zero je bilo moj ocean, brezbrežen in neskončen.
Vseokrog je šumela voda, nad menoj pa so se
dvigali veličastni oboki neomejenega horizonta, v
katerem je izginil dražestni otok, v katerem so se
pogreznili zeleni bregovi s svojimi šumnimi goz-
dovi in nebotičnimi snežniki ob eni, s svojimi si-
vimimi zidovi stariških spomenikov in z belimi vi-
lami nu drugi strani. Ostal je samo vseмир in jaz.

In drugzega nič . . .

In drugzega nič . . . da se ni iz onih svetlih
valčkov, ki so šumeli izpod mojega čolna, včasih
dvigalo nekaj, kar ni bilo tako stvarno kakor res-
nica in ne tako abstraktno, kakor iluzija. Moja
misel ni bila svobodna; proti svoji volji se je mo-
rala povračati iz vsemirja na omejen kosček
zemlje, iz večnosti v določen čas.

Ona žena je sedela kraj mene v čolnici, njen
pogled se je upiral v moje oči. In njen glas je
vzdihoval: Reši me!

Bilo mi je neumljivo. Vedel sem, da ni res,
kar gledam in poslušam, a vendar je bilo tako,
kakor bi bilo res. Pijanost mi je silila v glavo,
omotica je lovila mojo zavest, po živcih mi je vi-
hralo nekaj upornega.

Proč! Konec! Kam me vodijo te sanje, ki
uničujejo vidni svet in dejanje? Kaj mi je mar ta
žena in njena usoda? In kako naj jo rešim?

— Tista senca! Videl si jo, grozna je, uničuje
me, umorila me bode. Reši me tiste sence!

Ah! Razum! razum . . .! — Zopet tista senca.
Kaj je vendar s to senco? Ali je bila obmana ali
vizija, ali sploh ni bilo nič? Kadar se dotaknejo
te sence, mi postanejo misli nejasne.

Pogled se mi je zabedel zopet v ogromno
praznino, ki se je širila okrog mene, misli so se
mi razblinile po njej, a vendar se nisem mogel
popolnoma rešiti premišljavanja. Po jasnem ozračju
so plavale temotne sanje. — — —

Voda je močnejše zašumela, moj ocean je bil
zopet malo jezero; videl sem otok, obrežje in par
koračajev od mene čolnič, v katerem je sedel moj
znanec, dr. Mravlje.

— Ho, ho, kaj pa je s taboj? Česa iščeš ti
po gorenjskem raju? me vpraša glasoviti salonski

lev, obrnivši svoj čolnič umetno, graciozno, tako
da je plaval vzpored z mojimi. V njegovem glasu
je podhrtavala komaj opazna ironija. Čutil sem jo
bolj nego slišal.

Moj odgovor je bil povsem banalen.

— Vozikam se po jezeru, saj vidiš. Po go-
renjskem raju ne iščem ničesar razven zdravega,
čistega zraka. Kaj pa ti?

— Ej, jaz, jaz! Kaj naj delam sedaj v pustem
mestu? Dolgočasno je tam, da človek ne ve, kaj
početi. Ves svet je na deželi, kaj naj torej jaz
delam doma?

— Seveda, Ti. V mestu je zima Tvoja, zima
z gledališčem, s soarejami, s plesovi, koncerti, z
vsemi zabavami, kjer je dosti lepih žensk. Saj si
menda še vedno stari don Juan.

— He, he, stari don Juan. Ti pač ne raz-
umeš tega. Na smrtni postelji se bodeš jokati, da
nisi porabil življenja. Kaj pa bi bilo življenje brez
lepih žensk?

— Čudno, da se vendar ne oženiš, ko tako
misliš.

— Saj pravim, da me ne razumeš. Oženiti
se! To ne bi bilo težko. Toda vezati se? Ej, pri-
jatelj, to ni nič. Uživati hočem in — no, ali poznaš
tisto Rigolettovo pesmico: »Le izpremena krajša
nam čas.«

Dalje prih.

teh revežev kaj zvišale; kaj ima to opraviti s ceno moke in mesa? Domači trg ne ravna cen domačih pridelkov po lastnih stroških, ampak po cenah tujih pridelkov, za katere se mora plačevati prevoz in carina, česa domači veleposesniki vendar ne plačujejo. Avstrijski agrarec prodaja svoje pridelke za enako ceno, naj plača svojemu delavcu 40 vinarjev in frakelj žganja, ali pa dve kroni na dan.

Do popolnega spoznanja draginje in njenih vzrokov ne pride kapitalističen minister. In če bi bilo odvisno samo od vlade, bi lahko draginja trajala, dokler bi hotela. Sami se ministri ne spominijo nobenega sredstva, če se jim pa katero svetuje, tedaj nagubancijo čelo in pravijo, da je stvar nevarna.

Tako torej ne pojde, ampak treba bo boja. V zbornici ga vodijo socialno-demokratski poslanci z vso vnamo; da pa bo njihov boj uspešnejši, bo treba pokazati, da niso poslanci sami, temveč da so njihove zahteve zahteve vsega zavednega delavskega ljudstva.

„Edinost“ in slovenska soc. demokracija.

«Ali ostanejo besede, izrečene na česko-socialno-demokratskem kongresu iz socialno-demokratskih ust tudi brez vtisa na našo jugoslovansko demokracijo? Ali si hoče ta poslednja še nadalje trdovratno masiti oči in ušesa pred potrebo evolucije po českih izgledih?» „Edinost“.

„Edinost“ je prinesla v št. 275—277 od 1. oktobra t. l. članke: «Socialna demokracija in narodnostni problem», opiraje se na 9. shod česke socialno-demokratske stranke v Pragi. Naravno je po načinu pisave „Edinosti“ in mišljenju ljudi, ki stoje za „Edinostjo“, da se slika vse, kar je českega, s blestječimi parvami. Članki so precej enostranski posnetki iz drugih časopisov ter se bavijo osebno z referatom sodruga dr. Šmerala: «O narodnostnem vprašanju». Socialna demokracija česka se je na shodu in v javnosti o tem referatu sicer laskavo izrekla, ni pa prikrila svoje pristne sodbe, da je poročilo dr. Šmerala le doktrinarno.

Poročevalec „Edinosti“ bi bil gotovo še bolj vznichen, ako bi mu bila dana priložnost biti prisotnemu na onem veličastnem zboru. Videl bi tam zastopnike socialne demokracije česke, cvet česke inteligence in cvet českega delavstva, odvetnika poleg inženirja, zdravnika, učitelja, pa do priprostega tvorniskega delavca in delavke, vsi enako zavedni zastopniki českega delavskega ljudstva. No, privoščili bi člankarju „Edinosti“ tudi videti, kako nastopajo poleg inteligence ti zastopniki delavstva sami, žuljavih rok, v priprostem suknjiču, kako samozavestno kritikujejo referate svojih sodrugov akademične izobrazbe, in kako kažejo tako inteligenco v svojem nastopu, katere zaman iščemo pri tržaskih slovenskih akademskih izobražencih. So se pač učili česki samouki, tvorniški delavci z vso željo po izobrazbi hrepenečega proletarstva, čitali se in premisljali, in ne vem, če bi sploh danes dobil na Slovenskem akademično izobraženega človeka iz narodnjaških in liberalnih krogov, ki bi bil kos, enemu teh tvorniških delavcev dajati odgovor! Pa še nekaj bi moral člankar „Edinosti“ na licu mesta konstatirati: zastopstvo česke socialne demokracije je bilo gostoljubno sprejeto v stolnem mestu Pragi, in za zborovanje je bila na razpolago velika dvorana «Narodnega doma» na Smichovu.

Ko sem dobil v roke prvi članek „Edinosti“, sem smehljaje konstatiral laskavo priznavanje delovanja česke socialne demokracije: no, nehoti se mi je vrnila misel: konečni referat člankarja pa bo vprašanje: In naša slovenska socialna demokracija? In zopet sem se moral nasmehnuti, ko sem v tretji številki res dobil ono neizogibno vprašanje in neizogibno poniževanje slovenske socialne demokracije. Saj bi „Edinost“ ne bila „Edinost“, ako bi kaj takega ne pisala! „Edinost“ je sicer jako huda, ako kdo pljuje v lastno skledo; no, za boga, slovenska socialna demokracija vendar ne spada v domačo slovensko narodnjaško skledo, saj smo se vedno zavrnenci, slovenski proletarci poleg naših malomeščanskih slojev od odvetnika dol pa do štacunarja! A, ko bi bil člankar videl in slišal nastop Etbina Kristana, delegata slovenske socialne demokracije, ko bi bil videl in slišal pozdrav istega od strani česke socialne demokracije, potem seveda bi ga oblila rdečica sramu, da je, stavil ono vprašanje slovenski socialni demokraciji.

Pred večtišočnim občinstvom v narodni areni v Smichovu je govoril E. Kristan «o narodnem

vprašanju»; saj je bil shod v to svrhu tudi sklican. Govoril je poleg najboljših govornikov českih dr. Soukupa in Němca, a govoril je tako, da so urnebasni klici naravnost otemnili priznavanje, katero je česka socialna demokracija dajala lastnim govornikom.

Konec prih.

Dopisi.

Gorica. (Atentat na bolniško blagajno.) Razmere pri gorški okrajni bolniški blagajni so čitateljem «Rdečega Prapora» vsaj deloma znane. Zato bodo lažje razumeli, kar imamo danes poročati; kdor namreč sploh ne pozna dosedanjega položaja, bi prav težko verjel zadnji atentat goriske magistratske gospode na omenjeno blagajno. Odkar so pri volitvah delavskih delegatov zmagali socialni demokratje, je gorški magistrat sila nervozen in v italijanskem meščanskem taboru se sploh ne sme omeniti blagajna, ne da bi gospodom takoj šinila kri v glavo. Na rotovžu niso zadovoljni z nobenim sklepom delavskega odbora; vse bi radi razveljavili, v vsakem jajcu iščejo dlako, pa se jeze kakor brezumni, ker ne dobe nobenega pravega povoda. Nervoznost se je pa še neskončno povečala, ko je odbor odpovedal bivšemu ravnatelju Travaniju službo. Tisti dan, ko se je to zgodilo, je bil ogenj v strehi. Kajti Travani je ljubljeneč italijanske signorije, ker je šovinist kakor malokateri, povrh pa že zagrižen nasprotnik delavcev, zlasti slovenskih. Da je gospod Travani vložil rekurs proti odpovedi službe, se nam seveda ne zdi čudno; njegov položaj v blagajni je bil tako ugoden, da je pač umevno, če poizkuša, kar le more, da bi si ga zopet pridobil. Toda gospod Travani je stranka in ima pravico, varovati svoje interese, kakor najbolje ve in zna. Nad strankami pa bi moral stati urad, pri katerem je Travani rekuriral; na to pa je prva instanca, goriski mestni magistrat popolnoma pozabil. Razveljavil je sklep blagajniškega odbora, čeprav je bil popolnoma pravilen. Če ima razsejati med bolniško blagajno in svojim političnim pristavšem, ne razmišlja goriski magistrat dolgo, ampak razsodi v prid svojemu varovancu. Če bi bili odborniki bolniške blagajne mameluki, bi bilo magistratovo sredstvo zelo enostavno. Toda odbor se je poslužil svoje pravice in je vložil proti magistratovemu ukazu rekurs na namestništvo. Vložiti se mora tak rekurs pri prvi instanci; torej se je tako zgodilo. Sedaj pa je sledilo nekaj nezasišanege; namesto da bi bil magistrat poslal rekurs dalje namestništvu, kamor je bil namenjen, ga je položil kdove v katero miznico in tam je ležal celih šest tednov. To dobo so gošpodje izporebali, da bi se domislili, kako si pomagati iz zagote. In izmislili so «imenitno» sredstvo. Napeljali so zastopnike mojstrov, ki so člani upravnega odbora, da so demisionirali in navedli, da jim ni mogoče skupno delati z delavskimi zastopniki. Sedaj je imel magistrat pretezo, ki jo je hotel dobiti. Suspendiral je odbor ter ukazal, da izroči upravo zastopnikom, ki jih je imenoval magistrat sam. Motiviral pa je svoj ferman z demisijo mojstrov in z malenkostnimi reči, ki ne pridejo niti v poštev.

Niti besedice nočemo izgubljati o nezakonitosti tega ravnanja. Konstatiramo samo, da je danes prešla uprava blagajno v roke magistratu, čeprav se je pravilno konstituiral odbor in zbor delegatov. Seveda, ena blamaža več ali manj je goriskemu magistratu že vseeno.

Radi samolastnega in neutemeljenega magistratnega ravnanja je odbor takoj pooblastil sodruga dr. Tuma, da nemudoma protestira pri namestništvu v Trstu. Ta čas nam rezultat protesta še ni znan, nikakor pa ne dvomimo, da bo namestništvo razveljavilo povsem nezakoniti, tendenci sklep magistratske gospode.

Da bo pa našim čitateljem stvar popolnoma jasna, naj navedemo, da imajo na rotovžu glavno tri razloge za svoje ravnanje: 1. Travani je, kakor smo že povedali, italijanski šovinist in zato ga hočejo varovati z vsemi sredstvi. 2. Delavski zastopniki se niso dali zastopnikom gospodarjev strahovati. 3. Odkar je v bolniški blagajni novi odbor, morajo gospodarji redno plačevati delavske prispevke, česar prej ni bilo.

Zadnji razlog je gospodi skoraj najvažnejši, kajti se nad nacionalnim šovinizmom stoji žep. Da gre gospodom red, ki ga zahteva socialistično vodstvo blagajne, za kožo, se bo pa razumelo, če navedemo nekoliko številke. Od meseca maja 1908 deslej so morali mojstri plačati bolniški blagajni 1972 K 43 vin. globe, ker niso pravočasno naznanili delavcev, kar se je moralo dognati, ko so nenaznanjeni delavci zboleli. V omenjenem času, od maja 1908. dalje, se je poslalo mojstrom, ki niso pravočasno obračunali, 219 terjatev za znesek 15.005 K 95 vin., reci petnajststo in pet kron 95 vinarjev! Nerešenih terjatev je še 41 za 3725 K 14 vin., skupaj torej 260 terjatev za 15.731 K 23 vin. Še od starega liberalnega odbora je izterjati 6.757 K 90 vin., kar se pač najbrže nikdar ne izterja.

To so številke, ki jasno govore, kako so gospodarili liberalci in to tudi razlaga, zakaj da so mojstri tako hudi na delavski odbor. Marsikoga beli, da ne more več tako slepariti kakor včas, ko

so gospodarili liberalci pod pokroviteljstvom goriskega magistrata. Delavcem pa bo prav zadnji čin rotovške gospode pokazal, da so delavski interesi le tedaj v pravih rokah, če jih zastopajo delavci sami. Pokazati se mora, da je delavstvo solidarno z zastopniki, ki jih je izvolilo in pripravljeno na boj za svoje pravice proti vsem klikam. Tako bo delavska pravica morala zmagati.

Črna na Koroškem. Pred otvoritvijo državnega zbora so postali naši klerikalci zelo živi in na svoje precej veliko začudenje smo doživeli, da je prišel poslanec Grafenauer celo k nam v Črno in v Možico, prirejat shode. Spremljal ga je urednik celovškega „Mira“, Smodej in oba sta govorila. Bilo je zelo zanimivo; kdor namreč ni klada in se je sam zanimal za to, kar se godi v državnem zboru, se je lahko čudil, kako znajo klerikalci zavijati resnico. Nas v tukajšnji dolini imajo pač za velike tepce in mislijo, da se nam lahko vse obesi in da moramo vse verjeti. Gospod Grafenauer se moti. Nam je dobro znano, kako je vstopil najprej v Hribarjev klub, kako je potem prestopil h klerikalcem; znano nam je, kako so klerikalci delali obstrukcijo na škodo delavstva, znano nam je pa tudi, kako so pri vsaki priliki preprečili, kar so socialni demokratje predlagali v korist delavstvu. Grafenauer se je bahal z obstrukcijo in je pripovedal, da bodo klerikalci razbili parlament, ko se zopet otvori. Misli je pač, da bodo vsi poslušalci smatrali to za junaštvo. Potem je Smodej govoril o socialnih demokratih, kako se organizirajo in kako je naraslo njih število. Seveda smo se organizirali, ko smo spoznali prazne klerikalne obljube. Povedal je tudi, da je prišel v Črno in v Možico, ker ni imel drugega posla. To je seveda tudi zanimivo. No, nam se zdi, da je prišel Grafenauer zato, da bi zopet njega volili, če bi bil državni zbor razbit. Upamo pa, da ne bo več mnogo takih, ki bi se dali preslepiti. Delavci že vidijo, kako daleč jih je pripravil klerikalizem, mali kmetje pa tudi že polagoma spoznavajo, da gre gospodom le za svoje interese, ne pa za ljudstvo. Kmalu bo klerikalcem tudi pri nas odklenkalo. Gospodje se bodo že prepričali. Ljudstvu pa priporočamo, naj čita delavske časopise, da bo poučeno in da se ne bo dalo za nos voditi ljudem, ki ne morejo zastopati ljudskih interesov, ker morajo braniti koristi posvetnega in cerkvenega kapitala.

Goriški delavci in delavke!

V ponedeljek, 1. novembra (praznik) ob 10. dopoldne bo

v gostilni Marzini

velik shod

na katerem bodo protestirali proti

atentatu goriskega magistrata na okrajno bolniško blagajno.

Važnost dnevnega reda Vam ni treba razkladati. Pridite torej v čim večjem številu iz mesta in okolice, da bo naš protest impozanten.

Sklicatelji.

Strokovni pregled.

Seja strokovne komisije bo v torek, 2. novembra ob 8. uri zvečer v prostorih združenih strokovnih organizacij v Šelenburgovi ulici. Dnevni red zelo važen. Priporoča se, da pridejo vsi brez izjeme. A. Kristan, strok. tajnik.

Shodi.

Gorica. V soboto, 30. t. m. ob 8. zvečer je v gostilni alla Stazione, ulica Campo santo važen sestanek železničarjev in tam bivajočih drugih delavcev. Namen sestanka je ustanovitev krajne organizacije za ta okraj. Pričakuje se obilna udeležba.

Celje. V nedeljo dne 31. oktobra t. l. se vrši v Gaberjih pri Celju v gostilni «pri Lastovki» ob pol 10. uri dopolden javen ljudski shod z dnevnim redom: Vzroki vednega podraževanja živil in konsumna društva. Poročal bo sodrug I. Tokan iz Ljubljane. Delavstvo iz Celja in celjske okolice se vabi na mnogobrojno udeležbo.

Umetnost in književnost.

V zalogi «Delavske tiskovne družbe v Ljubljani» je pravkar izšel IV. zvezek velezanimivega dela «Tajnosti španske inkvizicije». To delo jasno osvetljuje divjanje klerikalizma na Španskem, ki se v tej deželi v zadnjem času zopet v celi svoji brezprimerni okrutnosti pojavlja. Kdor torej hoče dobiti vpogled v razmere nesrečne španske dežele, ki jo je klerikalni fanatizem privedel na rob propada, naj si naroči «Tajnosti španske inkvizicije». Izdaja jih v zvezkih po 10 vinarjev «Delavska tiskovna družba v Ljubljani», Šelenburgova ulica št. 6/II.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah

„Rdeči Prapor“!

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nič nas ne tišči v želodec, nobenih bolečin, odkar jemljemo Fellerjeve odvajajoče rabarbarne praške z znamko «Eispillen». Pravimo Vam iz izkušnje, poskusite jih tudi vi, urejujejo blatenje in pospešujejo prebavo. 6 škatlic franko 4 K. Izdeluje jih le lekarnar E. V. Feller v Štubici, Elsin trg št. 252.

Delavski žepni koledar

za leto 1910

je ravnokar izšel.

Cena 80 vin., po pošti 10 vin. več.

Naročila in denar je poslati

Upravi „Rdečega Prapora“ v Ljubljani.

Društvene vesti.

Š Delavska šola v Ljubljani. V okviru Splošne Delavske Zveze „Vzajemnost“ se je ustanovila tudi letos delavska šola, ki bo imela poleg rednih tudi izredne tečaje. Celo zimsko sezono bo trajal pouk v sledečih predmetih: 1. Znanstveni socializem; predavatelj Etbin Kristan. 2. Društvena organizacija in zadružništvo; predavatelj Anton Kristan. 3. Praktični tečaj: Naloge zaupnikov in funkcionarjev; vodja tečaja Ivan Kocmur. Izredni tečaji se bodo razglasili od slučaja do slučaja; pričel se je že pouk v dramatičnem tečaju, ki ga vodi Etbin Kristan. Vrhutega bo „Vzajemnost“ prirejala tudi predavanja za širše kroge. Kder se želi vpisati v Delavsko šolo, naj se oglasi v društvenih prostorih v Šelenburgovi ulici. Šola se otvori z začetkom novembra.

Domače vesti.

— Volitev obrtnega sodišča v Ljubljani. Dajdatno k razglasu o razpisu volitev prisodnikov in namestnikov obrtnega sodišča, ki se ima ustanoviti v Ljubljani in prisodnikov vzklicnega sodišča, se odreja volitev za volilni razred delavcev na nedeljo, dne 14. novembra 1909 in za volilni razred podjetnikov na torek, dne 16. novembra 1909. Volilo se bode v sekcijah, sestavljenih po krajevnih skupinah, ki se na podlagi § 5., odstavek 2. ministrske naredbe z dne 15. julija 1909, drž. zak. št. 112, določajo tako-le: I. sekcija obsega občine Brezovica, Dobrova, Log, Rudnik in Vič ter voli na Glincah (občina Vič). — II. sekcija obsega občine Črnuče, Davica Marija v Polju, Dobrunje, Jezica, Moste in Podgorica ter voli v Mostah. — III. sekcija obsega občine Medvode, Spodnja Siska, Smartno, St. Vid in Zgornja Siska ter voli v St. Vidu. — IV. sekcija obsega občine Grosuplje, Lipenje, Račna, Slivnica, St. Jarij in Smarje ter voli v Stranski vasi (občina Grosuplje). — V. sekcija obsega občine Iška Leka, Iška Vas, Pijava Gorica, Studenec, Tomišelj, Vrbljenje in Zelimlje ter voli na Studencu. — VI. sekcija obsega 1. (šolski okraj), 2. (St. Jakobski okraj), 5. (predkraji), 6. (Vodmat) okraj mesta Ljubljane ter voli v Ljubljani. — VII. sekcija obsega 3. (Dvorski okraj) in 4. (Kolodvorski okraj) mesta Ljubljane ter voli v Ljubljani. — Skupni izid volitev, izvršenih v teh sekcijah, se ugotovi in razglasi pri VI. sekciji v Ljubljani. — Ura pričetka in zaključka volitve ter volilni lokal se naznanijo najkasneje osem dni pred volitvijo na krajevno običajni način v vseh občinah, ki pripadajo okolišu obrtnega sodišča. Volitev v tretji skupini »trgovski obrati« se mora vršiti ločeno od ostalih skupin obrtnih podjetij. Vsako posamezno volitev vodi od obrtne oblasti določeni volilni komisar, ki odloča o identiteti volilcev in o veljavnosti oddanih glasov, ne da bi bila dopustna nadaljna pritožba. Volitev se prične ob določenem času ne glede na število došlih volilcev in se zaključi ob določenem uri. Voli se na ta način, da se osebno oddajo glasovnice. Samo v skupini podjetnikov smejo voliti za ženske njihovi zakonski možje ali pa posebno pooblašene tretje osebe. Osebe, ki v volilnem imeniku niso vpisane, ne morejo voliti. Volilci oddajajo svoje glasovnice po vrsti, kakor se javijo. Izvoljen je, kdor združi nase absolutno večino oddanih glasov. Če se pri volitvi ne doseže absolutna večina, se odredi ožja volitev med onimi osebami, ki so dobile največ glasov. Pri morebitni ožji volitvi smejo voliti samo one osebe, ki so volile pri prvotni volitvi in se o tem izkažejo z volilno izkaznico, ki je bila pri prvotni volitvi zaznamenovana. Proti volilnemu postopanju in proti ugotovitvi izida volitve v smislu § 12. min. odredbe z dne 23. aprila 1898, drž. zak. št. 56, ni dopustna pritožba.

— Glasbena Matica v Ljubljani priredi v soboto, 6. novembra ob 8. zvečer v dvorani hotela »Union« velik koncert, na katerem nastopi hrvatsko pevsko društvo »Kolo« iz Zagreba pod vodstvom svojega zborovodje gosp. Antona Andela. Na koncertu sodelujejo operni pevec vitez Clammarota, moški in ženski zbor »Kola« (90 članov) in orkester »Slovenske Filharmonije« pod vodstvom kapelnika gosp. Vlacave Talicha. Sedeži po 5, 4, 3, 2 kroni in stojišča po 1 K. 60 v., za dijake po 60 vin., se dobivajo pri gospej Česarkovi v Šelenburgovi ulici na večer koncerta pri blagajni. Zanimivi spored objavimo prihodnjic.

— Smrtna kosa. Dne 22. oktobra je umrl v ljubljanski bolnišnici sodrug Kuklinek, ki je bil po poklicu kovinar; vsled njegove blage na-

rave je bil vobče priljubljen, posebno so ga imeli vsled njegove zavednosti, ki ga je dičila, radi člani tukajšnje kovinarske organizacije, koji je bil zvesti član. Lep pogreb, ki mu ga je napravila kovinarska organizacija, se je vršil v nedeljo, dne 24. t. m. Bodi mu zemljica lahka!

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 28. oktobra. Na današnji seji se je nadaljevala razprava o nujnih predlogih radi draginje.

Prvi je govoril krščanski socialc Stöckler, ki je zagovarjal uboge, nedolžne agrarce in se zaganjal v socialne demokrate kakor znana agrarna žival, če vidi rdečo barvo. Če bi se sprejeli socialno-demokratski predlogi, pravi ta modrijan, bi bil kmečki stan uničen. Odprava žitne carine bi koristila samo židovskim spekulantom. Kmetje nimajo nobenega upliva na cene; največja krivica zadene prekupovalce. (Kdo pa se največ bojeval proti prekupovanju, če ne socialni demokratje? Prav krščanski socialci in vsa meščanska armada se jim pa prilizuje, ker potrebuje njihove glasove). Potem je britko tarnal, da ni na deželi dosti delavcev in da trpi poljedelstvo največ vsled tega. (Kdo pa je kriv, da jih ni? Nemara jih socialni demokratje pade v Ameriko?) Nazadnje se Stöckler še pritožuje, da je poslanec Hagenhofer dobil nekako grozljivo pismo.

Posl. dr. Renner: Anonimna pisma se vržejo proč.

Poslanec Kraus (nemški radikalec) se čudi, da molči socialno-demokratski predlog o draginji premoga. (Kraus je namreč tisti junak, ki se je pred dvema leti nesmrtno blamiral s svojim zaručnim predlogom o podražavljenju premogokopov. Močakar bi strašno rad veljal za strokovnjaka, pa nima o rudnikih nobenega jasnega pojma. Tudi danes je na dolgo in široko govoril o tem, edino kar je pametnega povedal, je pa pobral iz nekega predloga, ki so ga že davno vložili socialni demokratje, namreč da naj država monopolizira trgovino premoga na veliko.)

Posl. dr. Licht (nemški naprednjak) izjavlja, da bo glasoval za oba nujna predloga. Globočji vzrok draginje, ki se čuti enako v mestu in na deželi, je ta, da je padla kupovalna moč denarja in da pada vrednost denarja. Govornik polemizira s trgovinskim ministrom, ki ni označil stališča vlade. Draginja mleka se da razlagati s tem, da se producira premalo mleka. Država bi morala dati na razpolago sredstva za izboljšanje poljedelske tehnike. (Jesen 1907 so to že predlagali socialni demokratje. Rennerjev predlog je bil takrat zelo jasen!) Agrarci so industriji zaprli trge n. pr. Balkan in posebno Rumunsko.

Poslanec Moraczewski (poljski socialni demokrat), ki je izvoljen v kmetiskem okraju in zastopa na tisoče kmetiskih volilcev, dokazuje, da bi se carina na žito takoj lahko odpravila; moka in kruh bi postala vsled tega cenejša, ne da bi imeli kmetje škode. Govornik dokazuje, da se veleagrarci po krivem sklicujejo na kmete, ki sami trpe vsled draginje. Govornik polemizira potem s trgovinskim ministrom, ki si je olajšal svojo nalogo s tem, da je vso krivico odvinil na ogrsko vlado. Končno omenja sredstva proti draginji mesa in dokazuje, da je strah Rusinov pred odpiranjem mej neopravičen.

Potem govori še Mladoček Kratochvil s čimer se debata zaključí. Za generalnega govornika sta izvoljena poslanec Holy (contra) in Renner (pro).

Holy (češki agrarac) se boji odprave carine (seveda!) in zagovarja ustanovitev skladiških zadrž.

Razprava se prekine. Prihodnja seja jutri ob 11. dopoldne.

Dunaj, 28. oktobra. Danes so vložili poslanci Soukup, Resel in sodrugi nujen predlog zaradi konfiskacijske prakse. V predlogu se izvaja, da se dogajajo zadnje mesece, zlasti pa odkar se je zaključilo 19. zasedanje državnega zbora, nezastisljani slučaj konfiskacij. Višino je praksa neverjetnega konfisciranja dosegla na Češkem, zlasti v Pragi, kjer se lahko opazi pravo izjemno stanje glede na časopise. Podobno je pa tudi v drugih deželah. Ker take razmere popolnoma podkopavajo pravno varnost, onemogočajo javno kritiko, prizadevajo časopisom tesko škodo in izročajo tiskovno svobodo, eno najvažnejših pravic državljanov, neizobraženim cenzorjem, se predlaga, da naj zbornica sklene:

Vlada se poziva, naložiti tiskovnim oblastvom, da ravnajo v izvrševanju tiskovne cenzure z največjo objektivnostjo in poskrbeti v vsakem oziru, da se zaščiti v državnih osnovnih zakonih zajamčena tiskovna svoboda. Vlada se poziva, da predloži zbornici nemudno načrt modernega tiskovnega zakona.

Konferenca pri Luegerju. Dunaj, 28. okt. Danes so se zbrali zastopniki nemških meščanskih strank na Luegerjevo povabilo pri njem. Navzočih je bilo tudi pet ministrov. Razpravljalo se je o sankcioniranju nemških nacionalnih zakonov in o političnem položaju. Vsi udeleženci so morali dati Luegerju častno besedo, da bodo strogo molčali o posvetovanju.

Nemški minister rojak. Dunaj, 28. oktobra. Ko so zadnji čas prihajale s Češkega demonstrativne izjave za nemškega ministra rojaka dr. Schreinerja, je nastal sum, da jih je mož sam naročil. Ta sum je tem bolj opravičen, ker se je njegovo imenovanje za ministra izvršilo po podobni intrigi. Na zadnji seji izvrševalnega odbora nemških strank je bil glede tega interpeliran in po daljšem obotavljanju je priznal, da je imel nekake telefonične pogovore s tajnikom nemškega Volksrata na Češkem. Končno je dejal, da je pripravljen demisionirati, ampak da se mu sedaj ne zdi čas primeren. (Seveda ne!)

Dunaj, 29. oktobra. Državni voz je zopet na mrtvi točki. Parlament je zaključil svojo zadnjo sejo ole predsednikovem naznanilu, se da skliče prihodnja seja pismeno, Fresl pa je klical: »Živio § 14.« Pravi se, da bo prihodnja seja 9. novembra. Toliko šasa potrebuje menda baron Bienerth, da mu pride kaj na misel. In nazadnje bo to, kar iztubta v debelem tednu, še vedno kaj neumnega. Avstrija je imela pač že vsakovrstne figure na krmlu svoje barke, ampak take usmiljenja vredne nerode kakršen je ta ubogi Bienerth, vendar še ne. Češki radikali so otroci, ki ne vedo, kaj delajo. Če demonstrirajo svoja široka grla, mislijo, da je to junastvo, ni če imajo z vlado kakšen račun, tedaj razbijajo po pultih, zato da ne pride do računanja in se nasprotnik reši z njihovim kravalom. Ampak vse otročarije teh pobličev ne bi našle nobene prilike, ako jim je ne bi dajala Bienerthova ubožna vlada pri vsakem koraku. Udeležba ministrov pri predvčerajšnjem sestanku nemških politikov na rotovžu pri Luegerju, o kateri smo včeraj poročali, je res taka politična breztaknost, da je edino čudo, če se zdaj famozni ministri čudijo, da ljudem taka demonstrativna pristranost ni vseena.

Današnja seja se je začela torej s kravalom, katerega so takoj vsi razumeli, le ministri ne. Takoj pri otvoritvi so se začeli oglašati češki radikali, ki so najsmesnejši v tem, da mislijo, bogve kako modro in korajžno da zastopajo — seveda oni edini! — češke interese. Zmerjali so predsednika zbornice Pattaija, ki je bil tudi na tistem sestanku, kličejo: Pojdite na rotovž! Ali imate seje v rotovski kleti? i. t. d. — Ministrov ni bilo v dvorani. Čez nekaj časa je vstopil Haerdtl in takoj so ga češki radikali nahrulili, kje ostaja Bienerth? Če je v rotovski kleti?

Na to niso nemški radikali mogli ostati mirni. Zapustili so svoje sedeže in pohiteli k češkim radikalcem, kjer so se začeli prepirati. Kmalu so bili s spisi po pultih in kraval je bil gotov. Trajal je dobre četrt ure.

Med tem so se prečitali vložki in izvršile odsekovne volitve. Na to je dobil besedo poslanec dr. Renner kot generalni govornik za socialno-demokratski predlog o draginji. (Njegov krasni govor objavimo prihodnjic obširno.) Takoj v začetku je ožigosal zadnje dogodke in je dejal:

»Včerajšnji dogodki so res znamenje in izraz zanemarjenosti naših javnih šeg. V celi konstitucionalni praksi še ni bilo tega, da bi se predsednik kakčnega parlamentarnega zastopstva udeleževal strankarskih posvetovanj. Znano je, da ne sme iti predsednik angleškega parlamenta niti ob novih volitvah na volilni shod, da bi poročal o svojem delovanju. Mi pa smo včeraj doživeli, da je bil predsednik parlamenta na strankinem posvetovanju in značilno je, kako propadajo naše javne šege, če se prestavlja ministrsko predsedništvo v kadilni salon županov in če se pravica, imenovati in odpustiti ministre, ne izvršuje več na dvoru, ampak v Trebnici (kjer ima nemški Volksrat za Češko svoj sedež). S to zanemarjenostjo javnih šeg je v zvezi zanemarjenost šeg v tej zbornici in le en vzrok imamo za zlo, ki ga pomenijo ti parlamentarni in javni dogodki: To je tehnična obstrukcija, ki onemogoča, da bi se s to vlado primerno obračunalo.

Pattai je dal nekako izjavo, češ, da se od njega ne more zahtevati, da bi postal bitje, ki ne pripada nobeni stranki.

Sledila je dolga vrsta popravkov.

Pri glasovanju se je nujnost predlogov o draginji soglasno sprejela. Nadalje se je sprejel predlog, da se odkazejo odseku, ki se sestavi iz 52 članov in ki ima najdalje v 6 tednih poročati.

Potem se razpravlja v nujnih predlogih, da ostane odsek za socialno zavarovanje v permamenci kar se soglasno sprejme.

Po raznih interpelacijah naznanja predsednik, da se skliče prihodnja seja pismeno.

Iz štranke.

o Gorica. Zaupniki in kolporterji «Rdečega Prapora» so vabljeni, da se gotovo udeležijo važnega sestanka, ki bo v nedeljo, 31. t. m. v Gorici, Via Teatro 20. Na sestanku se bo razpravljalo o kolportuži «Rdečega Prapora». Naj nihče ne manjka.

o Krajna organizacija v Trstu naznanja vsem novoizvoljenim zaupnikom, da se vrši prvo zborovanje zaupnikov v torek, dne 2. novembra ob 8. uri zvečer v Delavskem domu II. nad. Dnevni red: Konstituiranje zaupniškega zbora; izvolitev zaupnikov v krajih, kjer je bila volitev nemogoča. Izvolitev zastopnikov na jugoslovansko konferenco v Ljubljani. Razni predlogi zaupnikov in političnega odbora.

Svojim čitateljem priporočamo, da se ozirajo na take tvrdke, ki inserirajo v našem listu.

H. Suttner

Ljubljana :: Mesni trg razposilja ure, zlatnino in srebrnino na vse kraje sveta, obrnite se zanesljivo na domačo slovensko tvrdko. — Veliki novi cenik zastoni.

Novost: Ploščnata, tanka, prava nikelnasta Anker-Roskopf ura na 6 kamnov, pokrovi ostanejo vedno beli, prav natančno 36 ur idoča K 4.50. — Srebrne ure od 6 K naprej. — Večletno jamstvo. Ako blago ne ugaja, se denar vrne nazaj. — Veržice s slov. trakovi: nikelnasta K 1.20, srebrna K 5.—. 15

Kavarna

'Unione' v Trstu

ulica Caserma in Torre Blanca
se priporoča.

Modna trgovina.

P. MAGDIĆ

Ljubljana

nasproti glavni pošti

priporoča:

35—27

vse modne in nakitne predmete, potrebščine za krojače in šivilje, damsko perilo, bluže, hišne halje, spodnja krila, narodne vezenine, :: zastave, trakove in znake. ::

Klobuke za dame in deklice.

Potrebščine za modistinje.

Popravljanje damskih klobukov.

Posebni oddelek : za gospode :

Vse vrste klobukov za gospode in otroke, tkano barvasto in belo perilo, kravate, rokavice in vse športne in toaletne predmete.

Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo!

Kupujte šolske potrebščine

le v trgovini s papirjem

Ivan Vrečko

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31.

Zaradi preselitve 10 % popusta.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega puljenega 2 K, bolj-
šega 2 K 40 h; polbelega 2 K 80 h;
belega 4 K; belega, pnbanega 5 K
10 h; 1 kg velefinnega, snoznohe-
lega puljenega 6 K 40 h, 8 K;
1 kg puha, sivega 6 K, 7 K; be-
lega finega 10 K; najfinejši prsni
12 K puh. Kdor vzame 5 kg dobi franko

Izgotovljene postelje

z gostonitega, rdečega, modrega, belega ali rmenega nan-
kinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvama zglav-
nima, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim;
sivim, jako stanovitnim puhaštim posteljinim perjem 16 K,
napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K,
14 K, 16 K; zglavnice 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po
povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali
zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar.

S. Benisch, Deschenitz št. 758, Češki les

(Böhmerwald). — Ceniki zastoni in franko. 15—9

Če kašljate

če ste hripavi, če težko dihate,
če se ponoči potite, če ste zasližen,
če ste nahoden, če čutite bolečine

v prsih, potem je to znak, da ste se prehladili ali si
nakopali influenco, vendar je to lahko tudi resnejšega
pomena. Priporočamo se torej, da se take pojave pra-
vočasno omeji. V to svrhu se rabi od mnogih zdrav-
nikov priporočeno domače zdravilo **Örkenyev**
sirup iz lipovega medu. Steklenica
Örkenyevskega sirupa iz lipovega medu za po-
skušnjo stane K 3.—, velika steklenica K 5.—, 3 ste-
klenice se dobi za K 15.— franko po povzetju samo od
„Lekarne apostolov v Budim-
pešti“, Josefsring 64, depot 31.

Ustanovljena 1847.

52—46

Ustanovljena 1847.

Čovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7 :: LJUBLJANA :: Turjaški trg št. 7

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone in go-
spoke sobe. Preproge, zastorji, modroci na zmeti, žimnati modroci, otroški vozički i. t. d.
Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Največja zaloga,

najboljša in najcenejša tvrdka za
naročevanje ozir. nakupovanje

Čopčev za plekarje, sobne slikarje, zidarje, mizarje.

Lakov, pristnih angleških za vozove.

Emajlne prevlake, pristne, v posodah po 1/2, 1/4, 1/8,
in 1 kg. 104—96

Jantarjeve glazure za pode. Edino trpežno in naj-
lepše mazilo za trde in mehke pode.

Voščila, štedilnoga, brezbarvnega in barvastega za
pode; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravljena za vsakovrstne pr. vlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa in pohištva.

Olje in mazilo za stroje, olje proti prahu.

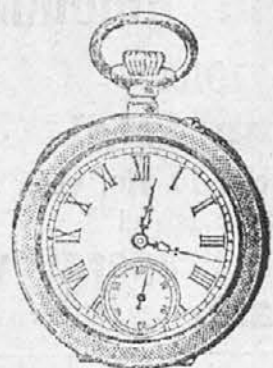
Ustanovljeno
1. 1832.

Adolf Hauptmann v Ljubljani

Ustanovljeno
1. 1832.

1. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Ceniki zastoni
poština prosto!

Pozor!

Kdor želi imeti dobro
uro, naj jo zahteva z
znanko «Union», ker te
ure se najbolj trpežne in
natančne. Dobe se pri:

Fr. Čudnu
urarju in trgovcu
v Ljubljani

delničar in zastopnik
švicarskih tovarn
«Union» v Bieleu in
Genovi. 40—29

Putniki v Ameriko
kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Simetla**
v Ljubljani Kolobarske ulice 22
Kotarska Pijavica dolo iz kranjskega

Telefon št. 177

52—52

L. Tomažič

zaloga piva

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Gosp. gostilničarjem in p. n.
slavnemu občinstvu priporočam

**zagrebško in
: češko pivo :**

Telefon št. 177

Telefon št. 177